

Posudek školitele na bakalářskou práci Dany Kolářové:

Tajemství hradu Houska. Praha, FHS UK 2011

Autorka si pro zpracování své kvalifikační práce vybrala velmi podnětné a atraktivní téma, které se nachází na pomezí antropologie, historie, mediálních studií, dějin literatury, etnologie a sémiotiky. Jedním dechem je třeba připomenout, že se jedná o téma velmi mnohovrstevnaté a nikoliv snadné na zpracování. Zůstává proto otázkou, do jaké míry se autorce podařilo předsevzaté cíle naplnit.

Ústředním tématem je zkoumání příběhu a příběhů vážících se ke hradu Houska. Jak autorka několikrát konstatuje ve své práci, to místo ležící v severovýchodních Čechách je opředeno mnoha mýty, pověstmi a legendami a i z čistě historického pohledu je mnoho kapitol z jeho minulosti doposud nedotčeno dějinami. V centru zájmu autorky pak stojí právě analýza těchto mýtů a „druhého“ obrazu napříč časem a to za pomoci nejrůznějších metod. Zůstává otázkou, zdali by vzhledem k formátu práce „méně“ neznamenal více, vzhledem ke spletnosti a složitosti tématu, nad nímž by si lámal hlavu i povolanější odborník. V každém případě je z obsahu, koncepce i formální stránky znát, že autorka své téma dlouhodobě promýšlela a věnovala mu značné úsilí je to znát na obsahu i struktuře práce. Do diskuze se nabízí otázka, proč si vybrala právě hrad Housku a jeho příběhy?

Metodologickým rámcem práce jsou díla zabývající se mýty (např. Sokol, Eliade, Armstrongová, Otto, Kabele a další). Tento výčet by bylo možno doplnit též o další práce anglosaské či frankofonní provenience (např. E. Hobsbawm, Paul Connerton, C. Lévi-Strauss, Ernst Cassirer) případně pak i práce případové studie české např. (M. Nejedlý nebo J. Randák), což by možná autorce v mnohém rozšířilo orientaci ve velmi složité interdisciplinární problematice. Na druhou stranu je i tak výčet i výběr metodologických konceptů pro tento formát práce naprosto dostačující, zvláště když se autorka posléze od problematiky mýtů autorka postupně odpoutává a ubírá se k východiskům v podobě prací Bergera a Luckmanna, Jiřího Kabeleho a dalších děl o sociální konstrukci reality a konečně konstrukcí reality prostřednictvím médií (k čemuž využívá standardních přehledů prací G. Burtona, J. Jiráka, B. Koepelové a D. McQuaila). V pohledu historického je nutno ocenit snahu podchytit dějinný rámce prostřednictvím řady titulů z historie, archeologie a dějin umění (odborných publikací, edic), ale též populárně laděné literatury (pověstí, průvodců,...) které jí dílem slouží i jako pramen. Rozsahem svého využití těchto děl zaslouží velké uznání a naprosto přesahující stanovený formát práce (pro příště by bylo dobré seřadit díla v seznamu literatury dle abecedy pro lepší orientaci).

Je nutno též ocenit, že kromě práce s literaturou a tištěnými rameny autorka podnikla též vlastní terénní výzkum v podobě rozhovorů s pamětníky a to na téma hradu a jeho mýtů. Svých respondentů se tázala nejen na jejich vlastní názory a podání mýtů a pověstí, ale také se snažil pokládat otázky týkající se historiky doposud nepodchycených období (např. druhé světové války a poválečného období do devadesátých let). Na rozdíl od předešlého snažení podchytit problematiku mýtů se tak bohužel dělo bez náležitého metodologického zázemí pro terénní výzkum, což tento velice podstatný a zajímavý segment práce (v podobě rozhovorů) degradovalo na pouhý doplněk vlastního výzkumu. Pro příště bylo dobré alespoň rámcově se touto literaturou seznámit, neboť i terénní výzkum má svá vlastní úskalí a specifika. I bez těchto nedostatků je však práce velmi nosná a je zní dle mého soudu znát upřímný zájem autorky zpracovat téma co nejlépe a co největší hloubky, byť za cenu dílčích nedostatků.

Dílo samotné je poměrně přehledně strukturováno, byť by bylo možno zvolit formu méně komplikovanou (takto je čtenář nucen se několikrát se vracet k identickým motivům). Nejslabšími částmi práce jsou z mého pohledu dílem úvod a především pak závěr, které bohužel příliš neplní svou informativní funkci (tj. seznámit stručně, jasně a výstižně

s východisky, cíli a závěry.) Ani v jednom případě se tak neděje v dostatečné míře (a co více práci „přebývá“ v metodologických pasážích, o to více jí chybí právě v těchto částech.)

Po stránce formální je možno shledat dílo v pořádku a je možno kvitovat i množství příloh, včetně rozhovorů přiložených na CD.

Bakalářskou práci považuji za zdařilou výbornou, doporučuji ji k obhajobě (a případnému rozšíření ve formě potenciální práce diplomové) a hodnotím ji známkou 2 – chvalitebně (s možností zvýšení stupně při excelentní ústní obhajobě).

V Praze 15. 3. 2011

PhDr. Pavel Mücke, Ph.D.